

TOETSING NATUURWAARDEN

HET BETERE BOSHUIS BED

BOSHUISWEG 8, 7233 SE VIERAKKER

GEMEENTE BRONCKHORST

Datum: 24 april 2015
Opdrachtgever: Familie Rietman
Toetsing en verslag: Dhr. A. Westendorp
Medewerker Ecologie
Beheereenheid De Graafschap
Natuurmonumenten

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
1.1 Onderzoek	1
2. Gebiedsbeschrijving	1
2.1. Ligging en begrenzing	1
2.2. Beschrijving onderzoeksgebied	1
3. Aangetroffen beschermde en/of bijzondere soorten	2
4. Beoordeling effecten jaarrond openstelling van het Beter Boshuis Bed	2/3
4.1. Toetsing aan Wet- en regelgeving	3
4.2. Gebiedsbescherming	3
5. Conclusies naar aanleiding van de toetsing	4
6. Aanbevelingen en adviezen	4

Bijlagen:

1. Gebiedsoverzicht Het Boshuis
2. Overzichtskaart soorten

Geraadpleegde bronnen:

- *Natuurdatabank Natuurmonumenten*
- *Broedvogelmonitoring Hackfort en omgeving 2013*
(Vogelwerkgroep Noordwest Achterhoek en Zutphen)
- *www.natuurloket.nl*

In maart en april 2015 is een beperkt onderzoek uitgevoerd, in opdracht van de familie Rietman van Het Betere Boshuis Bed te Vierakker, naar de aanwezige natuurwaarden op het terrein en directe omgeving van het Betere Boshuis Bed. Het onderzoek maakt onderdeel uit van de omgevingsvergunning (WABO) ten behoeve van uitbreiding van de openstellingsperiode (15 maart t/m 31 oktober) van de accommodatie naar een jaarrond openstelling. De toetsing is erop gericht inzicht te krijgen van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en de mogelijke effecten van verruiming van de openstelling op de aanwezige fauna in te kunnen schatten. De toetsing kan niet gezien worden als een volwaardig ecologisch onderzoek.

Omdat er geen uitbreiding of veranderingen worden aangebracht aan de huidige begrenzing van de accommodatie is de toetsing alleen op de faunagroep gericht.

Het onderzoek geeft inzicht in de volgende aspecten:

- De actuele en potentiële natuurwaarden van het complex en directe omgeving.
- Het voorkomen van beschermde soorten en soorten met een bijzondere status (Rode Lijst).
- Een beoordeling van de effecten van verruiming van openstelling op de aanwezige fauna.
- Conclusie naar aanleiding van het onderzoek.
- Aanbevelingen en advies.

1.1 Onderzoek

Naast een bronnenonderzoek zijn twee veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken werden uitgevoerd op 3 april 2015 en 11 april 2015. Hierbij werd het terrein onderzocht op aanwezige soorten waaronder zoogdieren, vogels en amfibieën. Tevens is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van bomen met holten.

NB. In 2009 is door Econsultancy BV een quickscan flora en fauna uitgevoerd op het terrein van de familie Rietman. De onderzoekslocatie betrof de voormalige ligboxenstal (Eindrapportage 29 mei 2009, Rapportnummer 09045402).

2. Gebiedsbeschrijving

2.1 Ligging en begrenzing

Het Betere Boshuis Bed ligt ten westen van Vorden in een landelijk, afwisselend en bosrijk gebied met verspreide bebouwing (woonhuizen, bedrijven). Rondom liggen de bos- en natuurterreinen van de landgoederen Hackfort (Natuurmonumenten) en Suideras. Deze terreinen liggen in het Natuurnetwerk (EHS) van de Provincie Gelderland. Het Boshuis heeft een oppervlakte van ca. 20 ha. en slechts een klein deel valt in de EHS begrenzing. De kampeerlocatie valt buiten deze begrenzing en behoort feitelijk tot het erf van de woonboerderij van de familie Rietman.

2.2 Beschrijving onderzoeksgebied

Het Boshuis

Het Betere Boshuis Bed betreft een complex bestaande uit een kampeerterrein, boomgaard, cultuurgrond met ecologische teelt en natuurgrond (zie bijlage 1. overzichtskaart Het Boshuis). Het kampeerterrein ligt ten oosten van de Boshuisweg en bevat 13 tenten en een bescheiden mini SVR-campingplek rondom de boerderijwoning van de familie Rietman. De tenten staan ruim verspreid in een met struiken en bomen begroeide omgeving. De mini-SVR camping ten noorden van de boerderij, is gesitueerd in een open terrein en beide locaties beslaan slechts een klein deel van het totale eigendom. Het erf bestaat naast de woonboerderij uit een recreatie- en horecaruimte, kapschuur, voormalige ligboxenstal, hooiberg, houthok en een parkeerplaats en opslagruimte. Tevens grenst een kleine kippen- en geitenweide aan het erf.

Het noordelijke deel van het onderzoeksgebied bestaat uit kruidenrijk grasland waar een boerengolfparcours is uitgezet. In het grasland bevindt zich een amfibieënpool. In het noordoosten bevindt zich een hakhoutbosje met hazelaar, inlandse eik, wilg en een kleine wildakker. Ten westen van de Boshuisweg behoren een ezelweitje, boomgaard en akker (waarop ecologisch wordt geteeld) tot Het Boshuis. In de boomgaard bevindt zich een overwinteringsverblijf voor vleermuizen bestaande uit met grond afgedekte duikerelementen.

Directe omgeving

Ten oosten wordt het gebied begrensd door droog bos met inlandse eik, berk, beuk met een bodembedekking met adelaarsvaren en braam en is grotendeels in eigendom van Natuurmonumenten. In het zuidoosten gaat het loofbos over in overwegend naaldbos, bestaande uit Japanse lariks en fijnspar en is deels in eigendom van Natuurmonumenten en landgoed Suideras.

Ten zuiden bevindt zich op de erfgrans een houtsingel met enkele oude bomen bestaande uit Inlandse eiken met lokaal een vegetatie met bosanemoon en grote muur. In de oude eiken bevinden zich enkele holtes.

3. Aangetroffen beschermde en/of bijzondere soorten

Vogels

Erf

Tijdens het veldbezoek werden in de kapschuur en onder de hooiberg witte poepvlekken waargenomen. In de hooiberg is door de familie Rietman een nestkast voor een steenuil aangebracht, maar deze wordt niet bewoond. Gezien de kenmerkende uitwerpselen wordt het erf regelmatig bezocht door een steenuil (*Athene noctua*) (waarneming de heer H. Rietman) en mogelijk ook door een kerkuil (*Tyto alba*). Beide soorten staan op de Rode Lijst en hebben de status 'kwetsbaar'. In 2013 is door de Vogelwerkgroep Noordwest Achterhoek en Zutphen een broedvogelkartering op Hackfort en omgeving uitgevoerd. Van de steenuil en de kerkuil bevindt zich een territorium bij de aangrenzende burens van Het Boshuis en waarschijnlijk bezoeken beide soorten af en toe het erf van Het Boshuis.

Overig eigendom Het Boshuis

In 2013 werd op het terrein van Het Boshuis twee territoria van de geelgors (*Emberiza citrinella*) vastgesteld. Tijdens het veldbezoek op 11 april 2015 werd een zingende vogel gehoord in het bosje gelegen aan de Koekoekstraat.

Vleermuizen

Erf

In de omgeving (Hackfort) komen 7 vleermuissoorten voor waaronder de gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis, meervleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en grootoorvleermuis. Tijdens de twee veldbezoeken zijn geen vleermuizen waargenomen op het complex. Het merendeel van de gebouwen zijn niet geschikt voor huisvesting van vleermuizen (ontbreken spouwmuur, golfplaten zonder dakbeschot). Door de familie Rietman werd meegedeeld dat zich later in het voorjaar en in de zomer zich enkele Gewone Dwergvleermuizen (*Pipistrellus pipistrellus*) ophouden achter een informatiepaneel welke is bevestigd aan de voormalige ligboxenstal.

Overig eigendom Het Boshuis

In de boomgaard ten westen van de Boshuisweg is door de familie Rietman een vleermuisverblijf aangelegd. Deze is de afgelopen twee jaar in de winter (december) bezocht door vrijwilligers van de Vleermuis-werkgroep Gelderland (VleGel). Hierbij werden geen overwinterende vleermuizen waargenomen.

Het terrein is vanwege de aanwezige beplanting (boomgaard, singels en open water) een geschikt foerageergebied voor vleermuizen.

Overige zoogdieren

Erf

Op het erf zijn geen sporen aangetroffen van beschermde of bijzondere soorten maar er kunnen algemene soorten voorkomen.

Overig eigendom Het Boshuis

In het aangrenzende bosgebied en in eigendom van Natuurmonumenten, bevindt zich een bewoonde dassenburcht. De das (*Meles meles*) heeft zich begin jaren negentig van de vorige eeuw na een afwezigheid van enkele decennia opnieuw in het gebied gevestigd. Inmiddels bevindt zich een flinke dassenpopulatie in De Graafschap. De burcht bevindt zich in de rand van het bosperceel grenzend aan de weide van Het Boshuis en is reeds meerdere jaren bewoond. Tevens werden sporen (keutels) van een steenmarter (*Martes foina*) gevonden in dit bosperceel.

Amfibieën

Erf

Op het erf zijn tijdens het veldbezoek geen amfibieën waargenomen.

Overig eigendom Het Boshuis

Tijdens het veldbezoek werd in de poel gewone pad (*Bufo bufo*), bruine kikker (*Rana temporaria*) en kleine watersalamander (*Lisotriton vulgaris*) waargenomen. Deze soorten staan op de Rode Lijst aangemerkt als 'thans niet bedreigd'. De poel wordt als voortplantingswater gebruikt door Gewone pad en bruine kikker en er werden eiklommen en eisnoeren van deze soorten gevonden.

4. Beoordeling effecten jaarrond openstelling van het Beter Boshuis Bed

Het uitgevoerde onderzoek is vooral bedoeld om te kunnen beoordelen wat mogelijke effecten kunnen zijn van verruiming van de openstelling van het Beter Boshuis Bed op de aanwezige natuurwaarden. De huidige vergunning is verleend voor openstelling van het kampeerterrein voor de periode 15 maart tot 31 oktober. In de vergunningaanvraag (waar deze Natuurwaarden Toetsing onderdeel van is) wordt openstelling van de accommodatie voor het gehele jaar aangevraagd. De huidige omvang van de accommodatie zal worden gehandhaafd.

Met de voorgenomen openstelling wordt de huidige periode met circa 4 maanden verlengd. Het betreft de wintermaanden november, december, januari, februari en de eerste twee weken van maart. 15 maart wordt in het algemeen als richtlijn gehanteerd als de start van het broedvogelseizoen. De huidige openstelling van het kampeerseizoen start dus gelijktijdig met het broedvogelseizoen en is met de verruiming van de openstellingsperiode geen nadelig effect te verwachten. Met het gebruik van de recreatie- en horecaruimte in de winterperiode mag worden aangenomen dat de aanwezige natuurwaarden niet worden aangetast. Tevens mag worden aangenomen dat het gebruik van de tenten en de mini-camping in de wintermaanden zeer beperkt zal zijn.

4.1 Toetsing aan Wet- en Regelgeving

Flora- en faunawet

Met de voorgenomen verruiming van de openstellingsperiode naar een jaarrondopenstelling zijn geen overtredingen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet. Het betreft immers geen aantasting van het bestaande terrein maar een verruiming van activiteiten in de winterperiode. In het kader van de algemene zorgplicht zijn derhalve geen aanvullende maatregelen nodig.

4.2 Gebiedsbescherming

Het Boshuis grenst gedeeltelijk aan natuurterrein wat onderdeel uitmaakt van het Natuurnetwerk (EHS). Met de verruiming van de openstelling is een toename van activiteiten op het erfterrein van het Boshuis te verwachten zijn en zullen naar verwachting geen negatief effect op de omgeving hebben.

5. Conclusie naar aanleiding van de toetsing

De Natuurwaarden Toetsing geeft een indicatie van de aanwezige natuurwaarden van het complex en het omliggende terrein behorende tot Het Boshuis. Het onderzoek is gericht op de aanwezige fauna en de mogelijke gevolgen van een verruiming van de openstellingsperiode op aanwezige soorten. Met het huidige gebruik van de accommodatie (erf, kampeerplekken en omliggend terrein) in de periode 15 maart t/m 31 oktober is geen verstoring op aanwezige faunasoorten en een negatief effect op de omgeving te verwachten. In de winterperiode zijn veel soorten minder of weinig actief. Met de uitbreiding naar een jaarrondopenstelling, waarbij de wintermaanden worden toegevoegd, zijn negatieve effecten op de aanwezige fauna en omgeving niet te verwachten. Bij het uitvoeren van activiteiten is men evenwel gehouden aan de Algemene Zorgplicht in het kader van de Flora en Faunawet.

6. Aanbevelingen en advies

Sinds de omvorming van het melkveebedrijf naar ecologische landbouw in de jaren negentig is een extensief beheer ingezet. Met de start van het Beter Boerenbedprincipe heeft zich een bescheiden camping ontwikkeld waarbij rust en ruimte belangrijke voorwaarden zijn. In de afgelopen jaren zijn er op Het Boshuis maatregelen uitgevoerd in het kader van natuurontwikkeling. Met de aanleg van een amfibieënpool, een vleermuisverblijf en een hoogstam-boomgaard is het leefgebied van diverse soorten versterkt. Het terrein grenst aan het natuurnetwerk (EHS) en vormt zo een natuurlijke buffer tussen de landgoederen, waaronder Hackfort, en het aangrenzende agrarisch gebied. Evenwel kan met enkele eenvoudige maatregelen, de diversiteit worden verhoogd of soorten worden geholpen, te weten:

Aanbrengen nestkast

De erflocatie met schuren leent zich goed voor het plaatsen van een kerkuil kast. De meest gunstige plek voor het aanbrengen van een nestkast is aan de achterzijde van de kapschuur. De nabijgelegen boomgaard of aangrenzende houtwal ten westen van de Boshuisweg leent zich prima voor het plaatsen van een steenuilenkast.

Vleermuiskast

Vleermuizen kunnen op een eenvoudige manier aan een verblijf geholpen worden. Met het aanbrengen van speciale vleermuiskasten in en rond de gebouwen worden de schuilmogelijkheden vergroot. Tevens kan met het aanbrengen van een extra houten wand bij de voormalige ligboxenstal een mooie schuilplaats worden aangeboden.

Oevervegetatie amfibieënpool

De aangelegde poel dient als voortplantingswater voor amfibieën. Aanbevolen wordt om bij het schonen van de poel 10% van de vegetatie te laten staan. Hiermee wordt voldoende schuilmogelijkheid geboden voor amfibieën en wordt de diversiteit verhoogd. Door de grasvegetatie tussen de poel en de noordelijk gelegen singel extensief (eenmaal per jaar) te maaien wordt een geleidelijke overgang gecreëerd.

Randenbeheer

Door een strook langs het oostelijk gelegen bosperceel van circa 4 à 5 meter extensief (eenmaal per jaar) te maaien wordt een geleidelijke overgang van weide naar bos gecreëerd. Plaatselijk kunnen aangeplante groepjes met sleedoorn, meidoorn en hondsroos de strakke overgang naar het bos verminderen. Deze stroken leveren een geschikte leefgebied voor insecten en vogels.

Het Boshuis - Vierakker

schaal 1: 2000

